

Les 70 – Antwoorden

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord פגש {págash} Ontmoeten (*to meet*).

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	פּוּגֵשׁ pogesh	פָּגַשְׁתִּי págashtie	אֶפְגֹּשׁ èfgosh	אֲנִי
Ik (v)	פּוּגֵשֶׁת pogèshèt	פָּגַשְׁתִּי págashtie	אֶפְגֹּשׁ èfgosh	אֲנִי
Jij (m)	פּוּגֵשׁ pogesh	פָּגַשְׁתָּ págashtá	תִּפְגֹּשׁ tifgosh	אַתָּה
Jij (v)	פּוּגֵשֶׁת pogèshèt	פָּגַשְׁתְּ págasht	תִּפְגְּשִׁי tifgeshie	אַתְּ
Hij	פּוּגֵשׁ pogesh	פָּגַשׁ págash	יִפְגֹּשׁ yifgosh	הוּא
Zij	פּוּגֵשֶׁת pogèshèt	פָּגַשְׁהָ pág'sháh	תִּפְגֹּשׁ tifgosh	הִיא
Wij (m)	פּוּגֵשִׁים pogeshiem	פָּגַשְׁנוּ págashnoe	נִפְגֹּשׁ nifgosh	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	פּוּגֵשׁוֹת pogeshot	פָּגַשְׁנוּ págashnoe	נִפְגֹּשׁ nifgosh	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	פּוּגֵשִׁים pogeshiem	פָּגַשְׁתֶּם pegashtèm	תִּפְגְּשׁוּ tifgeshoe	אַתֶּם
Jullie (v)	פּוּגֵשׁוֹת pogeshot	פָּגַשְׁתֶּן pegashtèn	תִּפְגְּשׁוּ tifgeshoe	אַתֶּן
Zij (m)	פּוּגֵשִׁים pogeshiem	פָּגַשׁוּ pag'shoo	יִפְגְּשׁוּ yifgeshoe	הֵם
Zij (v)	פּוּגֵשׁוֹת pogeshot	פָּגַשׁוּ pag'shoo	יִפְגְּשׁוּ yifgeshoe	הֵן

Geb. wijs: m: פּוּגֵשׁ p^egosh, v: פּוּגֵשֶׁת pig'shie, mv: פּוּגֵשׁוּ pig'shoo, infinitief: לִפְגֹּשׁ lifgosh

Opdracht 2: Geef de uitspraak en vertaal:

אֲנִי עוֹבֵד לְפִי הַסֵּפֶר	^a nie oved l ^e fie hasefèr	Ik werk volgens het boek
לְמִרְוֵת הַחֹרֶף אֲנִי בְּבֵית	lamrot hachorèf ^a nie babáyiet	Ondanks de winter ben ik thuis/in huis
יְרוּשָׁלַיִם הָרִים סָבִב (Ps. 125:2a)	y ^e roeshála'iem háriem sáviev	Jeruzalem [heeft] bergen rondom.
פֶּלֶל בְּמִקּוֹם מֶלַח	pilpel bimqom mèlach	Peper in plaats van zout
Ik ontmoette hem hier	פָּגַשְׁתִּי אוֹתוֹ כאן	págashtie oto kan
Hij zat tegenover de boom	הוּא יָשָׁב מוֹל [נֶגְדָה] הָעֵץ	hoe yáshav moel [nègèd] ha'ets
Hij kwam mij tegemoet/naar mij toe	הוּא בָא לְקִרְאָתִי לִי	hoe bo liqrat lie
Zij zat dichtbij de auto	הִיא יָשְׁבָה לְיַד הַמְּכוּנִית	hie yáshváh l ^e yad hamm ^e choniet
Het was een feestelijke ontmoeting	זֶה הָיָה מִפְגָּשׁ חֲגִיגָה	zèh háyáh mifgásh ch ^a gigie
We reisden in de richting v. d. stad	[אֲנַחְנוּ] נִסְעָנוּ לְכִיוּן הָעִיר	[^a nachnoe] nasanoe l ^e chiwoen ha'ier
Nu zit zij naast mij	עַכְשָׁיו הִיא יוֹשֶׁבֶת לְיָדִי	achsháv hie yoshèvèt l ^e yadie
Het paard loopt achter een koe	הַסּוֹס הוֹלֵךְ אַחֲרַי פָּרָה	hassoes holech ach ^a re párah

Les 71 – Werkwoorden 16 – Eerste radicaal yod

In een serie van zeven lessen gaan we kijken naar een aantal standaard-onregelmatigheden bij de vervoeging van [pa'al] werkwoorden, zoals verdwijnende (assimilerende) letters. Bij de Hebreeuwse grammatica van werkwoorden was het gebruikelijk om bij het benoemen van deze onregelmatigheden uit te gaan van het werkwoord פָּעַל pa'al (Werken) – waarnaar ook alle verbuigingsvormen, binyaniem, zijn genoemd – en te spreken over een 'pe-yod' werkwoord, wanneer de eerste radicaal een yod is. (Een systeem dat ik in deze lessen *niet* ga toepassen). Wat gebeurt er met deze begin-yod bij de vervoeging? In de tegenwoordige tijd en de verleden tijd blijft hij staan, in de **toekomende tijd** verschilt dat per groep werkwoorden.

1. Bij veel werkwoorden assimileert de yod met ieder voorvoegsel. Omdat hier een yod is weggelaten, wordt dit gecompenseerd door verlenging van de I-klank tot een E-klank. Zie hiervoor ook Les 05 , Klinkerwetten 7. De yod is ook afwezig in de gebiedende wijs en de infinitief, die van de toekomende tijd zijn afgeleid.	<p>יָשָׁב! yáshav Zitten, rusten, wonen. (les 21)</p> <p>יָרַד! yárad Neerdalen; emigreren.</p> <p>יָצָא! yátzá Vertrekken, uitgaan.</p> <p>יָלַד! yálad Baren, het leven schenken aan.</p>
2. Bij een aantal werkwoorden gaat de yod als leesmoeder functioneren en is de eerste klank een I. In de tegenwoordige tijd is de eerste klank een Á in plaats van een O, en de vrouwelijke vorm is יַעֲצָה y ^e etzáh enz.	<p>יָאֵץ! yá'atz Adviseren</p> <p>יָשָׁן! yáshen Slapen. 2e klank A</p> <p>יָרַשׁ! yárash Erven</p>

3. Het werkwoord יָדַע yáda Weten lijkt op groep 1, maar krijgt in de toekomstige tijd als tweede klank een A; dit is de oorzaak: de medeklinkers ה, ח, ע, en soms de ר hebben vóór en liefst ook achter zich graag een פatach, een korte A. Zie [Les_05](#), Klinkerwetten 6.

4. Het werkwoord יָרָה yaráh Schieten lijkt op groep 2, maar de tweede klank is een È () in plaats van een A.

5. Het werkwoord יָכוֹל yáchol Kunnen, in staat zijn, is behoorlijk onregelmatig. Zie les 83.

	1. יָשַׁב Zitten		2. יָרַשׁ Erven		3. יָדַע Weten		
Ik (m/v)	אֵשֶׁב	eshev	אִירַשׁ	irash	אֵדַע	eda	אֲנִי
Jij (m)	תֵּשֶׁב	teshev	תִּירַשׁ	tirash	תֵּדַע	teda	אַתָּה
Jij (v)	תֵּשְׁבִי	tesh'vie	תִּירְשִׁי	tir'shie	תֵּדְעִי	ted ^e ie	אַתְּ
Hij	יֵשֶׁב	yeshev	יִירַשׁ	yirash	יֵדַע	yeda	הוּא
Zij	תֵּשֶׁב	teshev	תִּירַשׁ	tirash	תֵּדַע	teda	הִיא
Wij (m/v)	נֵשֶׁב	neshev	נִירַשׁ	nirash	נֵדַע	neda	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	תֵּשְׁבוּ	tesh'voe	תִּירְשוּ	tir'shoe	תֵּדְעוּ	ted'oe	אַתֶּם
Jullie (v)	תֵּשַׁבְנָה *	teshavnáh	תִּירְשְׁנָה *	tirashnáh	תֵּדְעֶנָה *	tedanáh	אַתֶּן
Zij (m)	יֵשְׁבוּ	yesh'voe	יִירְשוּ	yirshoe	יֵדְעוּ	yed'oe	הֵם
Zij (v)	תֵּשַׁבְנָה *	teshavnáh	תִּירְשְׁנָה *	tirashnáh	תֵּדְעֶנָה *	tedanáh	הֵן
Geb. wijs (m):	שֵׁב	shev	יִרַשׁ	y ^e resh	דַּע	da	
(v)	שְׁבִי	sh ^e vie	יִרְשִׁי	yir'shie	דְּעִי	d ^e ie	
(mv)	שְׁבוּ	sh ^e voe	יִרְשוּ	yir'shoe	דְּעוּ	d ^e oe	
Infinitief:	לִישֹׁב	láshèvèt	לִירֹשׁ	lirosh	לִדְעוֹת	láda'at	

* In onbruik geraakte, verouderde, vrouwelijke vorm. Men gebruikt nu de mannelijke vorm.

Woordenschat

אָז	áz (bw)	Dan, dus	חַלּוֹן	challon (m!)	Raam, venster	חַלּוֹנוֹת
בֶּנְזִין	bènzin (m)	Benzine	שָׁטוֹחַ	shát ^{oe} 'ach (bn)	Plat, leeg	

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord יָלַד yálad [pa'al] Baren. Het is verwant aan יָלַד yèlèd kind. Controleer jezelf op de website conjugator.reverso.net/conjugation-hebrew.html

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomstige tijd	Persoon			
Ik (m)	אֲנִי			
Ik (v)	יּוֹלְדֶת	yolèdèt	יֵלַדְתִּי	yálad ^t ie	אֵלֶד	eled	אֲנִי
Jij (m)	אַתָּה			
Jij (v)	אַתְּ			
Hij	הוּא			
Zij	הִיא			
Wij (m)	אֲנַחְנוּ			
Wij (v)	אֲנַחְנוּ			
Jullie (m)	אַתֶּם			
Jullie (v)	אַתֶּן			
Zij (m)	הֵם			
Zij (v)	הֵן			

Gebiedende wijs: m:,v:, mv:, Infinitief: לִלְדוֹת lalèdèt

Opdracht 2, Bijbel: Geef de uitspraak en de vertaling. Zie les 63, de woordenlijst, [les_75](#)

וַתֵּלֶד הָאִשָּׁה בֵּן, וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ שְׁמִשׁוֹן

וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן-הַהָר, אֶל-הָעָם

עַתָּה, קוּם צֵא מִן-הָאָרֶץ הַזֹּאת

וַיִּשְׁבְּתוּ הָעָם, בְּיוֹם הַשַּׁבְעִי

לָמָּה תִישָׁן אֲדֹנָי?

כִּי לֹא יִרְשׁ בֶּן-הָאִמָּה הַזֹּאת, עִם-בְּנֵי עַם-יִצְחָק

Opdracht 3, vertaal en geef de uitspraak van dit verdrietige verhaal:

Ik (v) wil naar de bergen rijden

Ik ga daar een duif schieten

Mijn band is lek

De technicus is bij de auto

Hij zal het wiel repareren

Ik (v) koop ook benzine

Zijn de ruiten schoon?

Waar is mijnrijbewijs?

Dan ga ik thuis slapen

Bronnen: Melet, Arjeh Gebhard, uitg. Coutinho, les 37 en 40; educatie-en-school.infonu.nl/taal/43683;
Hebrew Verb Tables, Tarmon & Uval, www.hebrew-verbs.co.il; millon; www.mechon-mamre.org.
Zie ook: Videolessen van dr. Piet van Midden webapp.fkt.uvt.nl/, les Zwakke werkwoorden primae waw-jod.